

BÙI THU PHƯƠNG

cựu phiên dịch viên tiếng
Việt tại NTT Docomo

Chị Thu Phương tới Nhật lần đầu tiên với tư cách là phiên dịch viên cho thực tập sinh. Về sau với mong muốn nâng cao khả năng tiếng Nhật để hoàn thành tốt hơn công việc, chị xin nghỉ để học thêm tiếng Nhật.

Sau tốt nghiệp, chị vào làm ở bộ phận phiên dịch tiếng Việt của công ty NTT Docomo, đồng thời là nhân viên đầu tiên của bộ phận mới mở này. Sau gần 10 năm học tập và làm việc ở Nhật, hiện tại chị đang sinh sống cùng gia đình tại Pháp.

Thời điểm sang Nhật, chị Thu Phương khá tự tin về vốn tiếng Nhật vì đã học trước đó khá lâu. Tuy vậy vẫn có không ít khó khăn và những tình huống hiểu nhầm với chị Thu Phương, người lần đầu đặt chân tới Nhật.

“Lúc sắp sang Nhật là háo hức lắm. Nhưng bước chân xuống đất Nhật một cái là lo lắng ập đến.”

Chị đi Nhật tháng 9 năm 2014. Chị sang phiên dịch cho nghiệp đoàn ở Kyushu, Kagoshima. Lúc bay chị học tiếng Nhật được 5 năm hơn, nhưng không phải học ở trường lớp, chị học tại các trung tâm thôi. Chị cứ học rồi lấy bằng rồi lại học lên các khóa cao hơn. Chị cũng đi làm tại công ty Nhật một thời gian rồi sau đó mới sang Nhật, vậy nên khá tự tin mình có thể giao tiếp đơn

giản. Lúc sắp sang Nhật là háo hức lắm. Nhưng bước chân xuống đất Nhật một cái là lo lắng ập đến, tại vì mình đi làm mà thấy tiếng Nhật của mình vẫn còn kém, không biết liệu có đủ để trao đổi trong công việc hay không. Nên cảm xúc khi ấy là hồi hộp, háo hức xen lẫn lo lắng. Khi vừa ra khỏi sân bay thì chị được bác giám đốc đến đón. Lúc ấy vì vui quá hay lo lắng quá thành ra mình

chỉ biết nói mỗi câu “Hajimemashite, watashi wa Phuong desu”. Hồi đó chị bay đến Fukuoka, rồi bắt tàu siêu tốc cùng giám đốc đi về Kagoshima. Đến đón chị cùng bác giám đốc cũng có một chị người Việt nữa. Lúc ấy chị không biết giao lưu bằng tiếng Nhật với giám đốc thế nào nên chủ yếu là chỉ nói chuyện với chị người Việt thôi.

“Kagoshima vẫn luôn là nơi mà chị muốn đến nhất.”

Kagoshima vẫn luôn là nơi mà chị muốn đến nhất. Tại vì ở đây có rất nhiều người thân, có người chị gọi là papa, mama đã giúp chị rất nhiều trong khoảng thời gian 1 năm ở Kagoshima. Kagoshima nổi tiếng có sashimi gà và tonkotsu ramen. Thường nói đến sashimi mọi người sẽ nghĩ chỉ có cá, nhưng ở Kagoshima là sashimi gà.

Cứ nghĩ Tiếng Nhật của mình cũng ổn nhưng khi phiên dịch có những từ vựng liên quan đến công việc mình chưa biết. Chỗ chị làm là xưởng thịt gà. Khi quản lý người Nhật hướng dẫn công việc cho các bạn tu nghiệp sinh thì mình không hiểu được toàn bộ. Mình nhìn hành động đoán ý để mình dịch thôi chứ thực tế là không thể nghe hết được 100 phần trăm điều họ nói. Ví dụ như lúc họ dạy cách mài dao, chị chỉ nhìn thao tác của họ và thuật lại, chứ không thể nghe được là con dao bạn phải miết vào đây, để một góc 45 độ, hay là bao nhiêu độ. Đây là những cái rất khó khăn và rất stress khi chị mới bắt đầu làm.

Công việc phiên dịch trách nhiệm rất nặng nề vì nó ảnh hưởng trực tiếp đến các bạn tu nghiệp sinh.

Lúc ấy mình làm phiên dịch nhưng mình không chỉ đứng đó và dịch mà phải làm giống như các bạn. Chị học các từ vựng trong xưởng, tên dụng cụ. Có những khi người ta nói mình không hiểu, mình phải hỏi lại. Luôn luôn phải hỏi lại, cái gì cũng phải hỏi lại.

“Công việc phiên dịch trách nhiệm rất nặng nề vì nó ảnh hưởng trực tiếp đến các bạn tu nghiệp sinh.”

Sau đó thì chị thấy khả năng của mình chưa đủ nên chuyển sang hướng là đi học, học thêm một năm tiếng. Chị sử dụng số tiền đã tiết kiệm được để đi học. Chị học ở khoa tiếng Nhật cho sinh viên quốc tế của trường Obirin.

Thời gian đi học, chị tham gia tất cả các hoạt động giao lưu. Chị đăng ký hai nhóm trong trường, nhóm dành cho sinh viên quốc tế và một nhóm nữa do bạn Malaysia tổ chức.

Hầu như chị không đi làm thêm vào thứ bảy chủ nhật mà dành để tham gia các hoạt động của nhóm

Khuôn viên trường Obirin

Những tình huống đỡ khóc đỡ cười

Ngày đầu tiên đến Nhật thì phải làm thẻ cư trú, có một bạn phiên dịch dắt chị đi làm. Họ hỏi về năm sinh của mình, sinh năm vua niên hiệu bao nhiêu. Ví dụ như chị là showa 62, nhưng lúc ấy hoàn toàn không biết sao tự đứng họ lại hỏi đời vua trong năm sinh của mình. Khá là xấu hổ vì bạn Trung Quốc hỏi chị là bạn học tiếng Nhật mà bạn không biết cái này á. Cuối cùng bạn ấy phải tra giúp cho mình. Cái đấy chị thấy rất là xấu hổ đến tận bây giờ.

Trường tiếng mà chị học là trường Obirin. Trường đó có khoa tiếng Nhật dành cho sinh viên nước ngoài. Ở nhà ga gần trường có quán mì soba. Khi vào đó gọi đồ, chị nhìn thấy ở quầy có tấm biển ghi chữ suica. Chị cứ nghĩ ở đây bán dưa hấu và có thể gọi một miếng dưa hấu để ăn cùng soba. Sau rồi, nhân viên mới giải thích, đây là thẻ suica để thanh toán. Từ đấy mới biết ở Tokyo họ dùng thẻ suica để trả tiền.

Khi đi du lịch nữa, hồi ấy chị đi tham quan tượng Đại Phật Nara, Osaka. Chị không biết làm thế nào để mua vé tàu. Chị cứ bấm ngẫu nhiên một vé mệnh giá nhỏ nhất cho một bến, mà mình thì đi xa hơn nên số tiền không đủ để trả. Lúc đi qua, cửa soát vé cứ kêu và mình không ra ngoài được. Lúc ấy phải nhờ đến bác giám đốc giải vây. Bác ấy cầm vé đưa cho nhân viên soát vé để mình trả hết số tiền còn thiếu.

Vào ngày mừng một tết, trường Obirin tổ chức cho mọi người trải nghiệm không khí tết. Khi ấy chị đã tham gia một tiết mục nhỏ, chị thể hiện tài năng múa fura-dance múa kiểu hawaii. Ban tổ chức gợi ý chị đứng ra thay mặt các bạn sinh viên nói lời cảm ơn với thầy cô khi kết thúc chương trình. Tự đứng được yêu cầu thế thì không có thời gian để chuẩn bị lời hay ý đẹp nói với thầy cô, chị chỉ nói cảm ơn rồi dùng mẹo của mình là hô hào các bạn sinh viên ở dưới cùng đồng thanh nói lời cảm ơn thầy cô.

Làm phiên dịch tại NTT Docomo sau đó sang Pháp sinh sống

Học hết một năm tại Obirin, chị xin việc tại bộ phận phiên dịch tiếng Việt của công ty NTT Docomo. Đây là bộ phận mới thành lập và chị cũng là nhân viên đầu tiên. Làm ở NTT Docomo một thời gian thì chị kết hôn và theo gia đình sang Pháp.

Vì không biết tiếng Pháp nên chị cũng gặp phải khá nhiều bất tiện khi sử dụng phương tiện công cộng hay khi đi mua sắm. Chị nghĩ các bạn mới sang Nhật mà vốn tiếng Nhật còn ít thì cũng gặp phải những khó khăn tương tự như thế.

Chị đang học một giáo trình tiếng Pháp xây dựng theo tình huống cụ thể. Ví dụ như khi vào nhà hàng nhân viên sẽ hỏi đã đặt chỗ hay chưa sau đó thì mình gọi món. Gọi món thì có gọi đồ uống, đồ khai vị, món chính, thịt thì nướng ở mức độ nào. Chị nghĩ chia thành từng ngữ cảnh thì sẽ dễ áp dụng hơn, kiểu như mình đã mơ tưởng được vào nhà hàng sẽ nói những gì, khi áp dụng thực tế mình sẽ không bị bỡ ngỡ.

Đám cưới tại Nhật Bản

Một ngày nghỉ ở Pháp

*1: Ở Nhật Bản, năm dương lịch cũng được sử dụng. Nhưng tên thời đại riêng của Nhật gọi là gengoo (niên hiệu) cũng được dùng trong các văn bản chính thức của cơ quan hành chính. Giống như trong câu chuyện của chị Thu Phương, khi đến các cơ quan hành chính của Nhật bạn có thể được hỏi sinh vào năm niên hiệu nào. Bạn có thể tham khảo Seikatsu Tips bài 3, IRODORI Nhập môn để đối chiếu năm sinh của mình với năm niên hiệu.

*2: Nếu thường xuyên đi tàu ở Nhật Bản thì mua thẻ từ như Suica sẽ đơn giản và thuận tiện hơn. Tuy nhiên cũng có lúc cần mua vé giấy ví dụ như ở những địa điểm du lịch. Nếu mua vé rẻ nhất và không đủ tiền để ra khỏi cửa soát vé thì có thể trả số tiền còn thiếu ở máy điều chỉnh giá vé tự động. Hãy tham khảo Seikatsu Tips bài 13, IRODORI Nhập môn để tìm hiểu thêm về cách đi tàu điện và mua giá vé.

Giáo trình IRODORI bản tiếng Việt: <https://jpf.org.vn/irodori>